

развития личностных качеств студентов. Теоретическая и экспериментальная психология. Москва, 2010. №2. – С. 30–35. 2. *Леонтьев Д. А.* Психология смысла: природа, строение и динамика смысловой реальности. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Смысл, 2003. – С. 487 3. *Ковальова І. Б., Попова Г. В.* Мотиви заняття волонтерством у студентів ВНЗ. Сучасні проблеми військової та соціальної психології і соціальної роботи: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 4–5 жовтня 2013р. Одеса, ОНУ, ВА, 2013. – С. 38–39. 4. *Крюкова Т. Л., Куфтяк Е. В.* Опросник способів совладання (адаптація методики WCQ) // Журнал практического психолога. – М.: 2007. №3. – С. 93–112. 5. *Попова Г. В., Ковальова І. Б.* Особливості ціннісних протиріч випускників вузу у сучасних умовах. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Харків – 2020, С. 85–89

УДК 930.1+304.44

Скляр В. М.
м. Харків, Україна

ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ НТУ «ХПІ» ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Сучасний етап розвитку українського суспільства передбачає модернізацію всіх сфер його діяльності. Надзвичайно важливу роль в інноваційному розвитку суспільства мають заклади вищої освіти, у тому числі й технічні університети. Чільне місце в системі вищої школи сучасної України належить Національному технічному університету «Харківський політехнічний інститут». НТУ «ХПІ» є прямим спадкоємцем першого за часом створення (у 1885 році) закладу вищої технічної освіти у Наддніпрянській Україні – Харківського практичного технологічного інституту (ХПТІ). Закладені фундатором та першим директором ХПТІ проф. В. Л. Кирпичовим принципи органічного поєднання високої

теоретичної підготовки на практичних навичок професійної діяльності плекалися кожним наступним поколінням нашого університету.

За досить короткий термін В. Л. Кирпичову вдалося створити ефективний заклад вищої технічної освіти. Тому не випадково у 1898 році він став фундатором новоствореного Київського політехнічного інституту (нині це НТУУ «КПІ» ім. І. Сікорського). Це єдиний випадок в історії, коли фундатором двох провідних технічних університетів у країні була одна й та сама особа.

За більше, ніж 135 років свого існування, НТУ «ХПІ» перетворився на провідний науково-освітній центр України з потужною матеріально-технічною базою та висококваліфікованим професорсько-викладацьким складом, випускниками якого стали більше 100 тис. осіб. У світовому рейтингу університетів НТУ «ХПІ» нині посідає 3-тє місце поміж усіх українських університетів.

В університеті здобувають освіту рівнів бакалавр та магістр тисячі студентів. Успішно діє аспірантура та докторантура. В НТУ «ХПІ» проводиться підготовка фахівців не лише технічних спеціальностей, але й економічних та соціально-гуманітарних. Невід'ємною складовою навчальних планів для всіх бакалаврських програм є соціально-гуманітарні дисципліни, викладання яких забезпечують переважно кафедри факультету соціально-гуманітарних технологій (декан проф. Кіпенський А. В.). Саме органічне поєднання спеціальної фахової підготовки із соціально-гуманітарною освітою сприяє формуванню кваліфікованого спеціаліста, який має необхідні фахові компетенції та широкий науковий світогляд.

Кафедрою українознавства, культурології та історії науки проводиться викладання двох базових курсів: «Історія та культура України» (для всіх бакалаврських програм), «Історія науки й техніки» (для технічних спеціальностей), а також декілька дисциплін вільного вибору для студентів факультету соціально-гуманітарних технологій, зокрема,

найбільше для студентів кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. академіка І. А. Зязюна (завідувач кафедри проф., член-кор. НАПН України О. Г. Романовський).

У межах загальної дисципліни «Історія науки й техніки» нині, на жаль, висвітлюються лише окремі сторінки багатолітньої історії НТУ «ХПІ» для студентів другого чи третього курсів, і то лише технічних інститутів та факультетів. Назріла нагальна проблема викладання спеціального курсу «Історія НТУ «ХПІ» для всіх без винятку студентів першого курсу, хоча б у межах дисципліни «Вступ до спеціальності».

Варто зазначити, що в інших закладах вищої освіти, зокрема у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» та у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка, проводиться викладання історії цих закладів.

Секцією історії науки й техніки (керівник доц. Ткаченко С. С.) кафедри українознавства, культурології та історії науки розроблено програму спецкурсу «Історія Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Для викладання цього курсу є всі необхідні підстави.

Протягом 2014-2021 рр. на кафедрі захищено 3 докторських та 18 кандидатських дисертацій, переважна більшість з яких безпосередньо чи опосередковано пов'язана з історією університету, з дослідженням результатів наукового доробку провідних учених НТУ «ХПІ».

Зокрема, С. А. Радогуз захистив дисертацію присвячену фундатору і першому директору ХПТІ та КПІ, видатному механіку професору Віктору Львовичу Кирпичову. В. Г. Камчатний підготував дисертацію та опублікував монографію, присвячену першому ректору ХТІ (посаду запроваджено у 1917 році замість посади директора) та фундатору першого жіночого політехнічного інституту, видатному хіміку професору Івану Павловичу Осипову. Дисертаційне та монографічне дослідження

присвячені Павлу Петровичу Копняєву, фундатору електротехнічної освіти в Україні та ректору ХТІ, належить О. Є. Тверитниковій. Фундатору фармацевтичної освіти в Україні, видатному хіміку, проф. ХТІ Миколі Оксентійовичу Валяшку присвятив дисертацію В. Ю. Фесенко. Одному із фундаторів хімічної науки і освіти в нашому університеті Олександрові Павловичу Лідову присвятила дисертацію В. В. Голова.

Окрім цього, викладачі кафедри українознавства, культурології та історії науки залучалися до підготовки майже всіх ювілейних видань з історії НТУ «ХП», а також окремих факультетів.

Таким чином, поміж дисциплін соціально-гуманітарного спрямування варто запровадити у нашому університеті спеціальний курс «Історія Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Цей курс, окрім безпосередньо науково-освітнього значення, буде мати і важливу соціальну значущість, бо сприятиме усвідомленню молодого покоління політехніків власної причетності до славетних традицій університету, отриманню знань про видатних науковців, історію своїх кафедр, факультетів та інститутів.

УДК 32.019.51

Фрадкіна Н. В.

м. Харків, Україна

БЛОГІНГ–УНІКАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН АБО ВАДА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ?

Сучасне постіндустріальне (інформаційне) суспільство стало новим етапом розвитку соціуму. Новітні технології надзвичайно потужно трансформували матеріально-виробничу й соціальну сфери людства. Водночас, відбулися й значні зміни виробництва й передачі інформації, самого підходу до її подачі.